

Avvisning av useriøse leverandører

Beatrice Dankertsen Hennyng, KS Advokatene

Anne Cathrine Jacobsen, DFØ

Hvorfor avvise leverandører?

- Hensynet til oppdragsgiver
- Likebehandling av leverandørene gjennom hele anskaffelsesprosessen
  - Ikke oppfyller kvalifikasjonskrav
  - Urimelig konkurransefordel som ikke kan avhjelpes
- Samfunnsmessige hensyn
  - Incentiver for leverandørene til å overholde andre regelverk enn anskaffelsesregelverket

ESPD

- Erklæring fra leverandørene om at de oppfyller kvalifikasjonskravene og at det ikke foreligger grunner for avvisning på grunn av forhold ved leverandøren
- Oppdragsgivers undersøkelsesplikt
  - Ikke plikt til å undersøke nærmere om leverandøren har oppgitt riktig informasjon i ESPD
  - Kun forpliktet til å innhente og kontrollere de dokumentasjonsbevisene som er etterspurt i anskaffelsesdokumentene

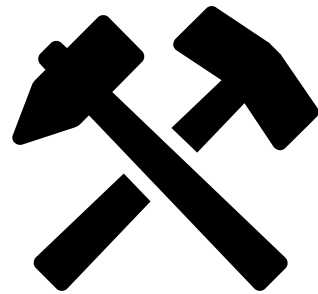
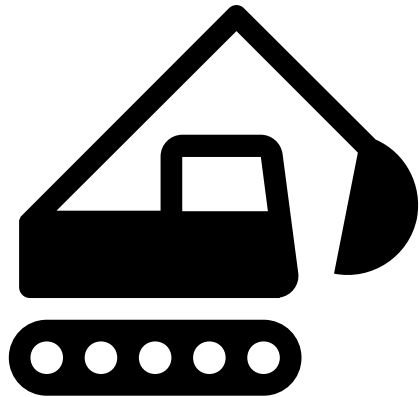
Systematikken i regelverket

- FOA §§ 9-5 (1) og (2) og 24-2 (1) og (2) – obligatoriske avvisningsregler
  - Oppdragsgiver plikter å avvise leverandøren

- FOA §§ 9-5 (3) og 24-2(3) – kan-avvisningsregler
  - Oppdragsgivers skjønn
  - Må foreta en forholdsmessighetsvurdering
- FOA § 24-4 – utskifting av underleverandør som er i tilsvarende situasjoner

Hvilke avvisningsbestemmelser kan brukes for å avvise useriøse leverandører?

Skatter og avgifter

- FOA § 24-2 (1) b) - Oppdragsgiver skal avvise en leverandør:
  - når oppdragsgiveren er kjent med at leverandøren ikke har oppfylt sine forpliktelser til å betale skatter, avgifter og trygdeavgifter OG dette er slått fast ved rettskraftig dom/endelig forvaltningsvedtak
  - og avvisningen ikke er klart uforholdsmessig
- FOA §§ 9-5 (3) a) og 24-2(3)a) – oppdragsgiver *kan* avvise en leverandør:
  - når oppdragsgiveren er kjent med at leverandøren ikke har oppfylt sine forpliktelser mht. betaling av skatter og avgifter
    - Andre tilfeller enn ved dom / endelig forvaltningsvedtak
    - Avvisningen kan heller ikke her fremstå som uforholdsmessig

Konkurs eller insolvensbehandling

- FOA § 24-2 (3) b) Oppdragsgiver kan avvise en leverandør:
  - som er konkurs, gjenstand for insolvensbehandling eller er under avvikling
    - forholdsmessighetsvurdering

- Dokumentasjon
- FOA § 24-7 b)- attest utstedt av et kompetent organ i leverandørens hjemstat eller den staten hvor leverandøren er etablert, som viser at det ikke foreligger avvissningsgrunner som nevnt i § 24-2 første ledd bokstav b og tredje ledd bokstav a og b
  - Brønnøysundregisteret / Konkursregisteret

Straffbare forhold

- FOA §§ 9-5(2) og 24-2(2) - Oppdragsgiver har plikt til å avvise en leverandør når han/hun er kjent med at leverandøren er rettskraftig dømt eller har vedtatt forelegg for følgende forhold:
  - Deltakelse i kriminell organisasjon
  - Korrupsjon
  - Bedrageri
  - Terrorhandling eller straffbare handlinger med forbindelse til terroraktivitet
  - Hvitvasking av penger eller finansering av terrorisme
  - Barnarbeid og andre former for menneskehandel
- Dokumentasjon:
  - Dom eller vedtatt forelegg
  - Vandelsattest eller tilsvarende attest, jf. § 24-7(1)
  - ESPD
- Hva betyr «er kjent med»?
- *EU-domstolens sak, T-457/10 Europaiki Dynamiki*

Sosial dumping og miljøkriminalitet

- FOA § 24-2(3)c) – oppdragsgiver kan avvise en leverandør:
  - når oppdragsgiveren kan *dokumentere* at leverandøren har begått alvorlige eller gjentatte brudd på bestemmelser om miljø, arbeidsforhold og sosiale forhold som følger av nasjonale regler, EØS-regler, tariffavtaler eller internasjonale avtaler som angitt i vedlegg 5;
    - forholdsmessighetsvurdering
- Dokumentasjon
  - Oppdragsgivers kontroll av kravene til lønns- og arbeidsvilkår
  - Revisjonsrapporter
  - *Se TOBYF-2013-209810*

Tidligere kontraktsbrudd

- FOA § 24-2 (3) f) – oppdragsgiver kan avvise en leverandør:
  - som tidligere har begått et vesentlig kontraktsbrudd i forbindelse med oppfyllelsen av en kontrakt med en oppdragsgiver som er omfattet av anskaffelsesloven
    - forutsetter at bruddet har ført til heving av kontrakten, erstatning eller lignende sanksjoner.
- Dokumentasjon
  - Møtereferater
  - Kontraktsoppfølging
    - Viktig å dokumentere misligholdsbeføyelser

Tvil om leverandørens yrkesmessige integritet

- FOA § 24-2 (3) i) – oppdragsgiver kan avvise en leverandør:
  - når oppdragsgiveren kan *dokumentere* at leverandøren for øvrig har begått alvorlige feil som medfører tvil om hans yrkesmessige integritet.
- Dekker flere av forholdene beskrevet i § 24-2(2) – men her er det ikke krav om fellende dom.
  - Hva skal til?
    - Avisartikler
    - Hva med andre oppdragsgiveres erfaring?
- Dokumentasjonskrav
  - Møterefater
  - Kontraktsoppfølging
- *EU-domstolens sak, C-465/11 Forposta*
- *EU-domstolens sak, C-178/16 RTS*

Kan avvising av leverandør – del II

FOA § 9-5 (3) – light versjon av del III bestemmelsen

- + en generell bestemmelse istedenfor mange spesielle bestemmelser:
  - *«Oppdragsgiver kan avvise leverandør som mangler den nødvendige integritet som kontraktspart, eller ikke kan forventes å gjennomføre kontrakten med tilfredsstillende kvalitet, på en hensiktsmessig og forsvarlig måte eller til rett tid».*

FOA § 24-3 – Identifikasjon ved straffbare forhold

- Ved vurderingen av om en leverandør skal avvises etter § 24-2(2) (straffbare forhold) skal oppdragsgiver sidestille feil eller overtredelse begått av:
  - en person som er medlem av leverandørens administrasjons-, ledelses- eller tilsynsorgan, eller som har kompetanse til å representere, kontrollere eller treffe beslutninger i slike organer med feil eller overtredelser begått av leverandøren selv
- Identifikasjon kan også skje for kan tilfellene
- Gjelder tilsvarende for del II, jf. FOA § 9-5 (6) henvisning
- *Kofa sak 2009/28*

FOA § 24-5 - Self-cleaning

- Kan unnlata å avvise dersom leverandøren har
  - Betalt erstatning eller gitt tilsagn om slik betaling
  - Samarbeidet aktivt med myndighetene, og
  - Truffet tekniske, organisatoriske og personellmessige tiltak for å forebygge gjentakelse
- Gjelder også for del II, jf. FOA § 9-5(6) henvisning

FOA § 24-6 - Avvisningsperiode

- Ved straffbare forhold kan leverandøren avvises inntil 5 år fra datoen for den rettskraftige dommen eller vedtakelsen av forelegget
- Ved noen av kan avvisningsbestemmelsene inntil 3 år fra den relevante hendelsen
- Gjelder også for del II, jf. FOA § 9-5(6) henvisning

Takk for oppmerksomheten!

Beatrice Dankertsen Hennyng
KS Advokatene
bdh@ks.no

Anne Cathrine Jacobsen
DFØ
AnneCathrine.Jacobsen@dfo.no

